Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

https://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/905

Jautājums

Gunārs ir atbraucis ***divas dienas atpakaļ*** vai ***pirms divām dienām***?

Atbilde

Gunārs ir atbraucis ***pirms divām dienām***.

Vārdu *atpakaļ* nav vēlams lietot ar nozīmi ‘iepriekš, senāk’. Inta Freimane kalkētas formulas ar apstākļa vārdu *atpakaļ* min pie neīstu vārdkopu (jeb kvazivārdkopu) kalkiem: „Ir arī tādi aizgūti veidojumi, kurus grūti nosaukt par pilntiesīgām vārdkopām. Tās veidotas pēc donorvalodai tradicionālas konstrukcijas. Šis tips ir robežparādība starp morfoloģiskajiem un sintaktiskajiem kalkiem. (..) Konstatētas kalkētas formulas ar adverbu *atpakaļ* (krievu *назад*), arī angļu *ago* līdzīgā lietojumā) – šis adverbs ir desemantizējies un tiek lietots ar prievārdu *pirms, priekš* nozīmi: *gadu atpakaļ, nedēļu atpakaļ* u. tml., kā arī ir pilnīgi lieks: *sen atpakaļ*.”

Avoti

Freimane, I. *Valodas kultūra teorētiskā skatījumā*. Rīga : Zvaigzne, 1993, 401. lpp.

Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: atpakaļ